Valtiovarainministeriö

Kekäläinen Antti
Järvenpää Soila

Neuvostoraportti

EU/8/2025-VM-16

22.1.2025

ECOFIN-neuvoston 21.1.2025 ja Euroryhmän 20.1.2025 kokoukset, Bryssel: Yhteenvetoraportti

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 21.1.2025 ja Euroryhmä 20.1.2025, Bryssel

Puola esitteli puheenjohtajakautensa työohjelmaa Ecofin-sektorille. Pj:n prioriteetit Ecofin-sektorilla keskittyvät turvallisuuteen, kilpailukyvyn edistämiseen, Ukrainan tukemiseen sekä monivuotisen rahoituskehyksen valmisteluihin. Puheenjohtaja kertoi lisäksi ajankohtaisista rahoitusmarkkinasääntelyhankkeista.

Kilpailukyvyn parantamisesta mm. sääntelyä yksinkertaistamalla käytiin lähes täysi pöytäkierros, jossa kaikki jäsenvaltiot tukivat sen päämääriä. Ns. Omnibus-ehdotusta voidaan odottaa vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana ja komission 2025 työohjelma julkistetaan 11.2.2025.

Neuvosto hyväksyi 21 neuvoston suositusta keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisista suunnitelmista sekä liiallisen alijäämän menettelyn mukaiset neuvoston suositukset.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutuksia koskevassa asiakohdassa ei käyty keskustelua neuvostossa, koska keskustelu käytiin Ecofin-aamiaisella, jossa Ukrainan valtiovarainministeri Marchenko oli vieraana.

Eurooppalaisen ohjausjakson asiakohdassa komissio esitteli ministereille varoitusmekanismia koskevan kertomuksen vuodelle 2025 sekä suosituksen euroalueen talouspolitiikasta. Suositus euroalueen talouspolitiikasta hyväksytään helmikuussa, jonka jälkeen suositus menee maaliskuun Eurooppa-neuvoston puollettavaksi ja neuvoston on tarkoitus hyväksyä ne lopullisesti huhtikuussa.

Talouden elpymisen asiakohdassa kuultiin komission tilannekatsaus elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanosta sekä hyväksyttiin Kreikan, Kyproksen ja Espanjan päivitetyt elpymis- ja palautumissuunnitelmat.

Euroryhmässä keskusteltiin euroalueen keskeisistä poliittisista painopisteistä. Komissio esitteli uuden kollegion keskeiset taloudelliset painopisteet euroalueen osalta.

Euroryhmässä vaihdettiin myös näkemyksiä innovatiivisten teknologioiden, kuten tokenisoinnin ja lohkoketjuteknologian käytöstä tukkumaksamisessa. Lisäksi euroryhmässä tarkasteltiin digitaalisen euron hankkeen edistymistä.

Muut asiat / Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin

Puheenjohtaja kertoi, että toimielinten väliset kolmikanta- eli trilogineuvottelut ovat meneillään pankkien kriisinratkaisupaketista. Vähittäissijoittajastrategian (RIS) sekä rahoitusdatan saatavuutta (FIDA/Open Finance) koskevan asetuksen osalta pj:llä on valmius aloittaa trilogineuvottelut, mutta ottaen uuden sääntelynvähentämisfokuksen huomioon. Näiden lisäksi pyritään saavuttamaan neuvoston näkemys maksupalvelupaketista (PSD/PSR).

Puheenjohtajan työohjelma

Puheenjohtaja esitteli Puolan kauden pääteemat, mitkä keskittyvät turvallisuuteen, kilpailukyvyn edistämiseen, Ukrainan tukemiseen sekä monivuotisen rahoituskehyksen valmisteluihin. Pj. kertoi Puolan myös pyrkivän viemään eteenpäin tullireformineuvotteluita.

Komissio totesi Puolan painopisteiden olevan samoilla linjoilla uuden komission fokuksen kanssa. Komissio julkaisee kilpailukykykompassin tammikuussa. Tämän lisäksi komission puheenvuorossa mainittiin kilpailukykyrahasto osana uutta rahoituskehystä.

Maailmanlaajuisesti kilpailukykyisen liiketoimintaympäristön varmistaminen Euroopassa – Yksinkertaistaminen, selkeyttäminen ja sääntelytaakan vähentäminen

Puheenjohtaja kertoi, että se tulee kaudellaan keskittymään tähän aihekokonaisuuteen ja yleisesti kilpailukyvyn parantamiseen.

Komissaari Dombrovskis kertoi, että hänen rooliinsa kuuluu tämän asian koordinointi koko komissiossa. Komissiolta on tulossa uusia työkaluja asian analysointiin, mukaan lukien olemassa olevan lainsäädännön ”stressitestaus” ongelmakohtien identifioimiseksi, yleinen 25 prosentin raportoinnin vähentämistavoite ja 35 prosentin tavoite pk-yrityksille sekä enemmän ja parempaa sidosryhmien kuulemista. Lisäksi jokainen komissaari järjestää muun muassa ”täytäntöönpanovuoropuheluja”, joilla on tarkoitus kartoittaa velvoitteista aiheutuvia tarpeettomia rasitteita. Myös vaikutusarviointeja uudistetaan. Komissio kuitenkin painotti, että se pitää kiinni isojen politiikkapäämäärien saavuttamisesta. Komissio julkaisee 11.2.2025 työohjelman vuodelle 2025 ja Omnibus-aloitteen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Komissio tulee myös tarkastelemaan patenttiprosessin sujuvuutta.

Asiakohdasta käytiin lähes täysi pöytäkierros, jossa kaikki jäsenvaltiot tukivat aloitteen päämääriä ja osa vaati voimakkaasti siirtymistä sanoista tekoihin. Moni jäsenvaltio näkee myös mahdollisuuksia muutoksiin rahoitusmarkkinoiden sääntelyssä. Keskustelussa nousi esille muun muassa EU:n yritysten kestävyysraportoinnin järkeistäminen erityisesti pk-yritysten näkökulmasta. Usea jäsenvaltio tuki tätä ajatusta, mutta esille nousi myös huoli niiden yritysten osalta, jotka ovat jo toimeenpanneet vaatimukset. Lisäksi muutamassa puheenvuorossa nousi esille tarve pankkisektorin sääntelyn uudelleentarkastelulle.

Suomi tuki puheenvuorossaan komission tavoitteita ja katsoi, että ministereiltä on tässä kokouksessa saatu selkeää tukea komission tavoitteille.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Asiakohdassa ei käyty keskustelua, koska keskustelu käytiin Ecofin-aamiaisen yhteydessä Ukrainan valtiovarainministeri Marchenkon kanssa.

Finanssipolitiikan sääntökehikon toimeenpano

a) Keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat: Neuvoston suositukset

b) Liiallisen alijäämän menettelyn mukaiset neuvoston suositukset

Puheenjohtaja kertoi, että tarkoituksena on hyväksyä neuvoston suositukset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisista suunnitelmista sekä liiallisen alijäämän menettelyn mukaiset neuvoston suositukset. Pj. totesi, että SEUT 126(7) suositukset on tarkoitus tehdä julkiseksi niiden hyväksynnän jälkeen.

Komissio kertoi, että se on arvioinut myönteisesti 20 jäsenvaltion keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat mukaan lukien Suomen suunnitelma. Alankomaiden osalta komissio ehdottaa, että neuvosto suosittelee kesäkuussa toimitetun teknisen informaation mukaista päivitettyä nettomenopolkua. Komissio totesi, että viidellä jäsenvaltiolla, mukaan lukien Suomella, nettomenopolku perustuu 7 vuoden sopeutuspolkuun, jonka takia jäsenvaltiot ovat sitoutuneet suunnitelmassaan tiettyyn investointi- ja uudistuskokonaisuuteen. Komissio kertoi lisäksi, että se arvioi myönteisesti Unkarin keskipitkän aikavälin suunnitelman viime viikolla. Komissio mainitsi, että myös Ranskan suositukset ovat mukana ja niihin tehtiin pieniä muutoksia viime viikolla, kun Ranskan uusi hallitus toimitti tietoja julkisen talouden sopeutuksesta. Komissio on arvioinut Ranskan uudet toimet ja katsoo, että ne täyttävät uuden sääntökehikon mukaiset vaatimukset. Itävallan osalta komissio ei ehdota liiallisen alijäämän menettelyn (EDP) avaamista, koska Itävallan uusi hallitus on esittänyt lisätoimenpiteitä, jotka tuovat alijäämän alle kolmen prosentin tänä vuonna, mutta komissio seuraa tilannetta. Komissio totesi, että odottaa myös puuttuvia suunnitelmia (Belgia, Bulgaria, Saksa, Liettua ja Itävalta) sekä tulevia jäsenvaltioiden edistymisraportteja, joissa arvioidaan myös tehokkaiden toimien täyttymistä.

Talous- ja rahoituskomitean (EFC) puheenjohtaja totesi, että EFC ja sen alakomiteat ovat käyneet läpi neuvoston suositukset eikä niissä ole avoimia asiakohtia. Unkarin suosituksista keskustellaan tulevien viikkojen aikana. Suositusten valmisteluprosessi eteni hyvin, vaikkakin asia tehtiin nyt ensimmäistä kertaa.

Suomen puheenvuorossa todettiin muun muassa, että se voi hyväksyä suositukset ja että se haluaa painottaa suositusten kohtaa geopoliittisista riskeistä, jotka aiheuttavat paineita kansallisiin puolustusmenoihin.

Puheenjohtaja päätti toteamalla, että neuvosto hyväksyi suositukset 21 jäsenvaltion osalta sekä kahdeksan SEUT 126(7) suositusta.

Eurooppalainen ohjausjakso 2025; Varoitusmekanismia koskeva kertomus 2025, suositus euroalueen talouspolitiikasta

Komissio esitteli ministereille 18.12.2024 julkaistua syyspaketin toista osaa, joka sisälsi varoitusmekanismiraportin vuodelle 2025 sekä suosituksen euroalueen talouspolitiikasta. Komissio kertoi, että varoitusmekanismiraportti tunnistaa 10 jäsenvaltioita, joiden osalta laaditaan tarkempi arvio eli ns. syväanalyysi mahdollisten epätasapainojen tarkastelemiseksi. Komissio mainitsi, että pohjainflaation suhteen on joissain jäsenvaltioissa hieman huolia, energian hintojen alentuminen on parantanut vaihtotasetta ja asuntojen hinnat jatkavat nousuaan. Nimellisen kasvun hidastuminen vaikeuttaa myös velkasuhteiden hallintaa. Mukana ovat ne yhdeksän jäsenvaltiota, joilla oli aikaisemmin havaittu epätasapainoja sekä yksi uusi jäsenvaltio Viro. Komissio kertoi, että se julkaisee keväällä syväanalyysit. Komissio totesi, että tämän vuoden suosituksessa euroalueen talouspolitiikasta on kolme teemaa eli kilpailukyky, talouden resilienssi ja makrotaloudellinen sekä rahoitusvakaus.

Puheenjohtaja kertoi, että suositus euroalueen talouspolitiikasta hyväksytään helmikuussa, jonka jälkeen suositus menee maaliskuun Eurooppa-neuvoston puollettavaksi ja neuvoston on tarkoitus hyväksyä ne lopullisesti huhtikuussa.

Taloudellinen elpyminen Euroopassa; Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

Komissio kertoi, että viime vuonna ylitettiin 300 mrd. euron raja (47 prosenttia kokonaisallokaatiosta). Viime vuonna välineen kautta allokoitiin noin 85,3 mrd. euroa. Komissio odottaa toimeenpanon vielä kiihtyvän ja odottaa, että tänä vuonna noin 50 prosenttia tavoitteista ja välitavoitteista on täytetty. Komissio katsoo, että elpymis- ja palautumistukiväline edistää myös talouskasvua sekä investointien kasvua EU:ssa. Tällä hetkellä on arvioitavana noin 43,8 mrd. euron edestä maksupyyntöjä. Kreikan, Kyproksen ja Espanjan päivitetyt suunnitelmat ovat kohdennettuja päivityksiä ja edistävät niiden maksupyynnön edistymistä.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto hyväksyi Kreikan, Kyproksen ja Espanjan päivitetyt suunnitelmat.

Suomen edustajat

Valtiosihteeri Slunga-Poutsalo ja virkamiesvaltuuskunta

Euroryhmä

1. **Euroalueen painopisteet ja haasteet uudella politiikkajaksolla**

Ministerit kävivät strategisen poliittisen keskustelun euroalueen keskeisistä poliittisista painopisteistä. Komissio esitteli uuden kollegion keskeiset taloudelliset painopisteet euroalueen osalta. Jäsenvaltiot nostivat esille keskustelussa muun muassa kilpailukyvyn, pääomamarkkinaunionin ja sääntelyn vähentämisen.

Euroryhmän keskustelu toimii syötteenä euroryhmän tulevaan työhön, jonka valmistelu alkaa seuraavassa kokouksessa valmisteltavan työohjelman yhteydessä. Puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan, että työ euroryhmässä jatkuu ja vahvuuksia euron perustan syventämisessä sekä koordinoinnin lisäämisessä pitää jatkaa.

2. **Tukkumaksamisen innovaatiot**

Euroryhmässä vaihdettiin näkemyksiä innovatiivisten teknologioiden, kuten tokenisoinnin ja lohkoketjuteknologian käytöstä tukkumaksamisessa. Kansainvälisen järjestelypankin asiantuntija ja raha- ja talousosaston johtaja Hyun Song Shin, osallistui keskusteluun, jossa tarkasteltiin käytettävissä olevia vaihtoehtoja keskuspankkirahojen tukkukauppojen selvityksen nykyaikaistamiseksi.

Euroopan keskuspankki (EKP) kertoi selvitystyöstään, joka koskee uusia teknologioita tukkumaksamisessa. EKP jakoi tuloksia käynnissä olevasta selvitystyöstä, jota se tekee liittyen uusien teknologioiden, kuten lohkoketjujen, käyttöön niiden roolista yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa tehtävässä keskuspankkirahojen selvityksessä. Keskustelussa todettiin, että näillä uusilla teknologioilla

on potentiaalia lisätä rahoitusmarkkinoiden nopeutta, tehokkuutta ja avoimuutta, vähentää markkinoille pääsyn esteitä ja viime kädessä jopa toimia pääomamarkkinoiden yhdentymisen veturina Euroopassa.

3. Digitaalinen euro: tilannekatsaus

Euroryhmässä tarkasteltiin myös digitaalisen euron hankkeen edistymistä komission tilannekatsauksen perusteella. Edellisen euroryhmän keskustelun jälkeen EKP on jatkanut teknisiä valmisteluja. Myös lainsäätäjien – neuvoston ja Euroopan parlamentin – neuvottelut ja keskustelut edistyvät. Euroryhmässä nousi esille, että maksukäyttäytyminen muuttuu nopeasti ja käteisen käytön väheneminen jatkuu. Erilaiset mobiilimaksuratkaisut ovat nyt saamassa vauhtia. Digitaalisen euron puuttuessa kuluttajat omaksuvat edelleen kansainvälisiä maksutapoja.

4. Muut asiat: Ranskan ja Liettuan hallitusten poliittiset painopisteet

Ranskan uusi talous- ja valtiovarainministeri Éric Lombard ja Liettuan uusi valtiovarainministeri Rimantas Šadžius esittelivät hallitustensa poliittiset painopisteet. Asialistalla myös ollut euroalueen suositukset siirrettiin käsiteltäväksi seuraavaan kokoukseen.

Suomen edustajat

Valtiosihteeri Slunga-Poutsalo ja alivaltiosihteeri Mörttinen (VM).